

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ФІЗИЧНОЇ
РЕАБІЛІТАЦІЇ
2020-2021 навчальний рік

Освітня програма: **Біологія та здоров'я людини. Фізична реабілітація.**
Предметна спеціальність: **014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)**
Галузь знань: **01 Освіта / Педагогічна освіта**
Рівень вищої освіти: **Перший (бакалаврський) рівень**

Викладач:	Віталій Миколайович Осіпов, доцент, к.н.фіз.вих.і сп.
Посилання на сайт:	http://bdpu.org/faculties/ffv/structure-ffv/kaf-osnov-zdorovyia/composition-kaf-osnov-zdorovyia/osipov/
Контактний тел.:	0663067506
Е-mail викладача:	shef_fizvosp@i.ua
Facebook Messenger:	https://www.facebook.com/bdpu.fr/
Графік консультацій:	за попередньою домовленістю Viber (0663067506) в робочі дні з 9.00 до 16.00.

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
2 курс навчання				
6,0/180	36 год	36 год	108 год	залік
3 курс навчання				
5,0/150	28 год	26 год	96 год	екзамен

Статус дисципліни:	Обов'язкова
Семестр:	Осінній
Мова навчання:	Українська
Ключові слова:	Фізична реабілітація, лікувальна фізкультура, масаж, ерготерапія, працетерапія, механотерапія, преформовані фізичні чинники.
Мета та предмет курсу:	Мета – сформувані в здобувачів вищої освіти визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей вчителя-реабілітолога. Предметом вивчення курсу є теоретичні та практичні основи фізичної реабілітації.
Загальні компетентності:	ЗК 4. Здатність працювати в команді. ЗК 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

<p>Фахові компетентності:</p>	<p>ФК 14. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці корекційно-реабілітаційної роботи.</p> <p>ФК 15. Здатність супроводжувати індивідуальні програми реабілітації для дітей із порушеннями психофізичного розвитку.</p> <p>ФК 16. Здатність організувати інклюзивний освітній процес.</p>
<p>Програмні результати навчання:</p>	<p>ПРН 8. Уміти керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.</p> <p>ПРН 17. Застосовувати знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів корекційно-реабілітаційної роботи.</p> <p>ПРН 18. Уміти здійснювати реабілітаційні заходи для усунення або компенсації рухових порушень та асоційованих з ними обмежень активності та участі дитини в діяльності.</p> <p>ПРН 19. Уміти організувати інклюзивний освітній процес.</p>
<p>Зміст курсу:</p>	<p><u>Змістовий модуль 1</u> Тема 1. Реабілітація в системі охорони здоров'я, її суть, значення, розвиток і становлення. Тема 2. Загальні уявлення про фізичну та реабілітаційну медицину, фізичну терапію та ерготерапію. Принципи фізичної реабілітації. Тема 3. Кваліфікаційна характеристика фахівців, причетних до фізичної та реабілітаційної медицини. Тема 4. Поняття про систему реабілітації в Україні. Мультидисциплінарний підхід у фізичній, реабілітаційній медицині.</p> <p><u>Змістовий модуль 2</u> Тема 5. Загальні уявлення про міжнародну класифікацію функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та її використання в реабілітації. Тема 6. Базові компоненти обстеження пацієнта реабілітологом: спостереження та суб'єктивне оцінювання. Тема 7. Базові компоненти обстеження пацієнта реабілітологом: тестування та вимірювання. Тема 8. Структура та елементи реабілітаційного процесу. Технологія планування у фізичній реабілітації.</p> <p><u>Змістовий модуль 3</u> Тема 9. Лікувальна фізична культура як метод фізичної реабілітації. Клініко-фізіологічна характеристика методу ЛФК. Тема 10. Терапевтичні вправи як засоби лікувальної фізкультури. Класифікація терапевтичних вправ. Тема 11. Форми, методи та методичні принципи проведення занять з лікувальної фізкультури. Тема 12. Періоди фізичної реабілітації та режими рухової активності для занять лікувальною фізкультурою. Тема 13. Особливості дозування фізичних навантажень при</p>

застосуванні фізичних терапевтичних вправ з лікувальної фізкультури.

Тема 14. Особливості моніторингу та види контролю стану пацієнта в процесі занять лікувальною фізкультурою.

Змістовий модуль 4

Тема 15. Загальні основи ерготерапії. Основні засоби та методи, які застосовуються в ерготерапії.

Тема 16. Основи позиціонування та переміщення пацієнта з руховими розладами.

Тема 17. Основи використання механотерапевтичних пристроїв у фізичній реабілітації.

Тема 18. Працетерапія як метод фізичної реабілітації. Клініко-фізіологічна характеристика впливу працетерапії.

Змістовий модуль 5

Тема 19. Загальні основи масажу, його клініко-фізіологічна характеристика.

Тема 20. Гігієнічні вимоги до масажу. Показання і протипоказання до проведення процедур масажу.

Тема 21. Прийоми погладжування, фізіологічний вплив, техніка виконання.

Тема 22. Прийоми розтирання, фізіологічний вплив, техніка виконання.

Тема 23. Прийоми розминання, фізіологічний вплив, техніка виконання.

Тема 24. Прийоми вібрації, фізіологічний вплив, техніка виконання.

Змістовий модуль 6

Тема 25. Загальні основи фізіотерапії. Класифікація сучасних фізичних методів лікування.

Тема 26. Клініко-фізіологічна характеристика процедур електричного струму низької напруги.

Тема 27. Клініко-фізіологічна характеристика процедур електричного струму високої напруги та процедур електричних і магнітних полів.

Тема 28. Клініко-фізіологічна характеристика ультразвуку, інгаляційної терапії. Аерозольтерапії.

Тема 29. Клініко-фізіологічна характеристика процедур світлолікування. Фізіопрфілактика.

Тема 30. Клініко-фізіологічна характеристика процедур теплолікування, водолікування, грязелікування.

Змістовий модуль 7

Тема 31. Психомоторний розвиток та фізична реабілітація дітей першого року життя.

Тема 32. Фізична реабілітація при захворюваннях у дітей раннього віку. Рахіт. Кривошия. Пупочна кила. Спинномозкова кила.

Тема 33. Фізична реабілітація при порушеннях постави,

	<p>сколіозах та деформаціях стопи. Тема 34. Фізична реабілітація при травмах та захворюваннях нервової системи у дітей. Дитячий церебральний параліч. <u>Змістовий модуль 8</u> Тема 35. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи. Вроджені вади серця і судин. Тема 36. Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання. Бронхіт. Пневмонія. Бронхіальна астма. Тема 37. Фізична реабілітація при захворюваннях органів травлення. Гастрит. Дуоденіт. Виразкова хвороба. Тема 38. Фізична реабілітація при захворюваннях нирок і сечових шляхів. Гломерулонефрит. Пієлонефрит. Ниркова недостатність. Тема 39. Фізична реабілітація при захворюваннях ендокринної системи. Цукровий діабет. Захворювання щитовидної залози. Ожиріння.</p>
Методи навчання:	<p>1) За джерелом інформації: словесні (лекція, семінари, пояснення, розповідь, бесіда); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (вправи). 2) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі. 3) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота.</p>
Програмне забезпечення:	<p>Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем для наочної презентації навчального матеріалу.</p>
Матеріально-технічне забезпечення:	<p>Обладнання кабінету фізичної реабілітації: 1) кушетки масажні 2) гімнастичний комплекс «Шведська стінка» 3) ортопедичний тренажер «Профілактор Євмінова» 4) блочний силовий тренажер «Кросовер» 5) платформи для тренування балансу 6) гімнастичні м'ячі «футболи» 7) тренувальні петлі TRX 2 8) рама трапеція для ходьби 9) тростина 4-опорна для ходьби 10) милиці</p> <p>Обладнання для навчання методам вимірювання структурних змін та порушених функцій організму: 1) динамометри (кистьові) 2) апарати для вимірювання тиску 3) каліпери 4) спірометри портативні; 5) вимірювальні сантиметрові стрічки 6) ваги та зростомір.</p>

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Політика курсу:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування занять обов'язкове! 2. Пропуски можливі лише з поважної причини. 3. Накопичення відпрацювань неприпустиме! 4. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним. 5. Дотримання принципів академічної доброчесності. 6. При порушенні академічної доброчесності застосовуються дисциплінарні заходи (див. положення про академічну доброчесність в БДПУ на сайті). 7. Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть на повідомлення своєчасно. 8. Робочі поштові адреси повинні бути підписані справжнім ім'ям і прізвищем без псевдонімів і ніків. 9. Під час занять заборонено користуватися мобільними телефонами (читати повідомлення чи прослуховувати музику). 10. Зв'язок з викладачем за попередньою домовленістю і в робочі години з 9.00 до 16.00.
Система оцінювання та вимоги:	<p>Поточне оцінювання (усне опитування, співбесіда, перевірка конспектів, завдань самостійної роботи, тематичне тестування, презентація за тематикою практичного заняття та самостійної роботи). Підсумкове оцінювання (екзамен, курсова робота). Оцінювання роботи на практичних заняттях, самостійної роботи та екзамену здійснюється за шкалою від «0» до «5» балів, а після завершення вивчення дисципліни викладач виводить середній бал, який переводиться у 100-бальну шкалу та множиться на ваговий коефіцієнт 0,5, окремо за поточний і підсумковий контроль. Підрахунок середнього балу здійснюється з точністю до другого знака після коми.</p>

Підсумкова шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:

Базові

1. Вовканич А. С. Вступ до фізичної реабілітації / А. С. Вовканич. – Львів: ЛДУФК, 2013. – 184 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/7255>
2. Герцик А. М. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: монографія / Андрій Мирославович Герцик; Львів. держ. ун-т фізичної культури. – Львів: ЛДУФК, 2018. – 387 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/19677>
3. Козак Д.В. Лікувальна фізична культура: посібник / Д.В. Козак, Н.О. Давибіда. – Тернопіль: ТДМУ, 2018. – 108 с.
4. Кашуба, В.О. Біомеханіка просторової організації тіла людини : сучасні методи та засоби діагностики і відновлення порушень: монографія / В.О. Кашуба, Ю.А. Попадюха. — К. : Центр учбової літератури, 2018. — 768 с.
5. Масаж загальний та самомасаж: підручник / Л.О. Вакуленко, Д.В. Вакуленко, О. В. Кутакова, Г. В. Прилуцька. – Тернопіль: ТДМУ, 2018. – 380 с.
6. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В. Б. Самойленко, Н. П. Яковенко, І. О. Петряшев та ін. – 2-е видання. – К. : Медицина, 2018. 464 с.
7. Медична та соціальна реабілітація: навчально-метод. посібник / С. С. Сапункова, Л. О. Піц, А. Ф. Гутніцька та інші. - К. : Медицина, 2018. - 280 с.
8. Осіпов В.М. Основи фізичної реабілітації: навчальний посібник / В.М.Осіпов. – Ужгород: ФОП Бреза А.Е., 2013. – 225 с.
9. Осіпов В.М. Лікувальна фізична культура: навчальний посібник / В.М.Осіпов. — Бердянськ: Видавець Ткачук О.В, 2013. – 158 с.
10. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчук, Д.В.Вакуленко; за заг. ред. Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчука. – Тернопіль: ТДМУ, 2019.–372 с.
11. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник + DVD-ROM / за ред. проф. О. Г. Яворського. – 5-е видання. – К. : Медицина, 2018. – 552 с.
12. Примачок М.Л. Історія медицини та реабілітації: навч.посіб. / М.Л. Примачок. – Ніжин: НДУ ім. Гоголя, 2014. – 104 с. <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/3876>
13. Реабілітаційний масаж: підручник / Л. О. Вакуленко [та ін.]. – Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2018. – 522 с.

Допоміжні

1. Ерготерапія. Підручник для студентів бакалаврського напрямку підготовки «Ерготерапія» на 1-у медичному факультеті Карлового університету / Швесткова О, Свєцена К. та кол. перекл. з чеської, Київ, 2019. – 196 с.
2. Етичний кодекс та професійна поведінка фізичного терапевта в Україні. <https://physrehab.org.ua/uk/members/code-of-ethics/>
3. Кваліфікаційна характеристика фахівців фізичної та реабілітаційної медицини. <https://physrehab.org.ua/uk/resource/practice/qualification-characteristic/>
4. Лікувальна фізична культура: підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.П. Юшковська. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 234 с.
5. Лечебная физическая культура: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / С.Н.Попов, Н.М.Валеев, Т.С.Гарасева и др.; Под ред. С.Н. Попова. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 416 с.
6. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ / пер. з англ. ВООЗ 2001 р. МОЗ України. – Київ, 2018. – 259 с.

7. Марченко О.К. Основы физической реабилитации: учеб. для студентов вузов / О.К. Марченко. – К.: Олімпійська література, 2012. – 196 с.
8. Мухін В.М. Фізична реабілітація: підручник / В.М. Мухін. – 3-те вид., переробл. та доповн. – К.: Олімпійська література, 2009. – 488 с.
9. Основы диагностических исследований у физической реабилитации: навч. посіб. / Т.Бойчук, М.Голубева, О.Левандовський, Л.Войчишин. Л.: ЗУКЦ, 2010. – 240 с.
10. Руководство по реабилитации больных с двигательными нарушениями. – Том. II / Под ред. А.Н.Беловой, О.Н.Щепетовой. – М.: Антидор, 1999. – 648 с.
11. Смычек В.Б. Современные аспекты инвалидности / В.Б. Смычек. – Минск, БГАТУ, 2012. – 268 с.
12. Фізіотерапія. Підручник для студентів бакалаврського напрямку підготовки «Фізіотерапія» на 1-у медичному факультеті Карлового університету / Швесткова О, Сладкова Петра та кол. перекл. з чеської, Київ, 2019. – 196 с.
13. Физиотерапия. Классический курс / под. ред. С. Б. Портера / пер. с англ. СПб, 2014. – 764 с.
14. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В. М. Сокрута. – Краматорськ: Каштан, 2019. – 480 с.
https://new.meduniv.lviv.ua/uploads/repository/kaf/kaf_sportmed/04.1.%20Navhalno_metod_literatura/01.1%20Fizichna_reabilitaziy_sport_med/Fisyhna%2C%20reabilitaziyna%20sportmedy z.pdf

Інтернет-ресурси:

1. <http://bdpu.org> – сайт БДПУ
2. <http://library.bdpu.org> – бібліотека БДПУ.
3. <http://edu.bdpu.org/> – електронна підтримка навчання БДПУ.
4. <https://physrehab.org.ua/uk/resource/> – Українська Асоціація фізичної терапії.